NEANIEUWS

NIEUWSBRIEF 6 | september 2009

INHOUD

De 'Korte Termijn Voorspeller'
Met de weegschaal ten strijde …
De Vervoermonitor
Workshop
NEA in Suriname
Duurzaam ondernemen
Nieuwe rapporten

NEA introduceert de 'Korte Termijn Voorspeller'

De voorspellingen voor het goederenvervoer in Nederland bleven niet onopgemerkt. Op 26 juni maakte NEA zijn prognoses openbaar via de Korte Termijn Voorspeller (KTV) Goederenvervoer. Het persbericht kopte met 'Dramatische volumedaling in het goederenvervoer'.

Talrijke dagbladen, vakbladen en nieuwssites namen het bericht over. Al die aandacht voor de prognoses van NEA is niet helemaal verwonderlijk. In deze economisch barre tijden wordt elk krantenbericht over toekomstige ontwikkelingen gespeld. Het was de eerste keer dat NEA zich aan korte-termijnvoorspellingen heeft gewaagd, en niet de laatste keer. Arnoud Burgess van NEA licht ons in over de achtergronden: "NEA wil de Korte Termijn Voorspeller met een regelmaat van elk kwartaal uitbrengen voor Nederland, met daarbij een visie om dit voor Nederland te vervolmaken en uiteindelijk ook voor Europa uit te werken. Meer instituten zouden deze rol op zich kunnen nemen, maar de kracht van NEA is dat het jarenlange ervaring heeft met het analyseren van verschillende gegevensbronnen en het destilleren van trends. Het is ons doel om voor de komende vier kwartalen inzicht te geven in de ontwikkeling van het wegvervoer, het spoorvervoer en de binnenvaart, onderverdeeld naar binnenlandse en internationale markten. In eerste instantie geven we deze prognoses, en naarmate we daar meer van leren kunnen we meer detail geven (bijvoorbeeld naar het aandeel buitenland vervoer, het beroeps- en eigen vervoer, e.d.)". Het initiatief van NEA kreeg bijval van Ad Toet, directeur van Koninklijk Nederlands Vervoer. Hij complimenteert NEA "met het lef om op te schrijven wat we allemaal reeds vermoedden" (bron: Nieuwsblad Transport). Voor de redactie van NEA Nieuws aanleiding om de heer Toet te vragen om een nadere reactie:

In welke behoefte voorziet de Korte Termijn Voorspeller (KTV) van NEA?
Toet: Iedere transportondernemer heeft de emotionele behoefte om te weten wat hem/haar te wachten staat en daarop bedrijfsbeslissingen af te stemmen. Degenen die dat als beste deden, zijn nu de meest succesvolle ondernemers. Alle informatie en ieder signaal dat zicht geeft op de toekomst is dus welkom.

Welke rol speelt de KTV in bedrijfsprocessen?
Toet: Dat ligt in het verlengde van het bovenstaande. Ondernemers moeten met de planning, afschrijving en uitbreiding van capaciteit (mens en materieel) anticiperen op vraaguitval of groei.

Kan de KTV voor de overheid nog een rol spelen?
Toet: Voor infrastructuurinvesteringen en dus in het algemeen voor de overheid is de KTV van mindere waarde. Overigens is wel opmerkelijk dat in de huidige recessie de vervoerssector de krimp van het BNP heeft voorspeld. Dat effect is door de overheid niet onderkend. De vervoerders wisten sneller wat er gebeurde dan de statistici.

Welke onderwerpen moeten verder onderzocht worden?
Toet: Hmm ..., probeer het niet te mooi te maken en bewaar een zeker abstractieniveau. Iets specifieks voor deelmarkten, daar kan ik me iets bij voorstellen. Een link met rentabiliteit geeft me geen goed gevoel. Waarom is lastig te beargumenteren. Misschien omdat NEA 'hindsight'-rapportages maakt over rentabiliteit?

Aldus Ad Toet. Wanneer u geïnteresseerd bent in de 'Korte Termijn Voorspeller Goederenvervoer' kunt u voor meer informatie terecht op www.nea.nl bij Publicaties (Kosten en rentabiliteitsrapporten). U kunt kiezen uit een beleids- en een sectorgerichte KTV-rapportage.

Met de weegschaal ten strijde voor veiligheid en volksgezondheid

De werkzaamheden van NEA zijn zeer divers. Maar dat we ook 'weegteams' kunnen inrichten die op bijna elke denkbare locatie onderzoek kunnen doen naar de gewichtsontwikkeling van mensen en goederen, dat zal niet iedereen vermoed hebben.
In maart 2008 kende de European Aviation Safety Agency (EASA) aan NEA het contract toe voor het uitvoeren van een onderzoek naar 'Standaard Gewichten van Passagiers en Bagage'. Het doel van het onderzoek was om een pan-Europese studie uit te voeren naar de huidige gewichten van passagiers, hand- en in te checken bagage. De opdracht was om te komen tot een statistische dataset met gewichten die gebruikt kan worden bij het bepalen van het gewicht en het evenwicht van een vliegtuig, en tevens kan adviseren over de omstandigheden waaronder gewichten niet toepasbaar zijn en die aanvullend onderzoek vereisen. Het onderzoek verschaft inzicht in de factoren die van invloed zijn op de gewichtsveranderingen. NEA heeft door dit onderzoek bijgedragen aan de statistische principes die van belang zijn om in de toekomst de gemiddelde standaardgewichten op regelmatige basis te herzien.

Het mag duidelijk zijn dat dit soort onderzoek meerdere toepassingen kan hebben. Te denken valt aan onderzoek in relatie tot de volksgezondheid (overgewicht verhoogt niet alleen de kans op ziekten, maar heeft ook economische, maatschappelijke en praktische gevolgen), het welzijn in bijvoorbeeld het onderwijs (wat te denken van jongeren met zware boekentassen) en veiligheid (maximum aantal passagiers en gewicht in liften) et cetera. Om een mogelijke toepassing van de techniek en kennis op het gebied van gewichtsonderzoek nader uit te testen heeft EIM, een van de zustermaatschappijen van NEA, een klein vrijwillig onderzoek gedaan onder scholieren. De weegschalen zijn als een proef ingezet op een basisschool in Den Haag (zie foto). Bij de start van het eindkamp van de groepen 8 werden de kinderen gewogen met bagage en vervolgens alleen hun bagage. De goede lezer raadt het al: het verschil is het gewicht van de kinderen, zonder dat ze daarbij zelf gewogen werden.

Behalve de landelijke overheid houden een aantal nationale en regionale organisaties zich bezig met preventie van over- en ondergewicht. De meetresultaten zijn in het geval van de basisscholieren (nog) niet doorgegeven aan de Haagse GGD, maar een dergelijke opdracht zou zeker tot de mogelijke toepassingen kunnen behoren.

Wilt u weten hoe NEA ook in uw situatie gewichtsonderzoek kan doen, neemt u dan contact op met Françoise van den Broek, fbr@nea.nl.

De Vervoermonitor: reizigers samen beter vervoeren

Een goede beoordeling van de kwaliteit van het openbaar en het kleinschalig vervoer is een lastige zaak. De mogelijkheid bestaat dat de objectiviteit in het gedrang komt. De opdrachtgever (meestal een overheid) moet namelijk vaak afgaan op gegevens die zijn aangeleverd door de opdrachtnemer (de vervoerder). NEA is daarom van mening dat er een onafhankelijke partij moet zijn die voor zowel opdrachtgever als opdrachtnemer de prestaties meetbaar en inzichtelijk kan maken. Dit verhoogt de transparantie en biedt aanknopingspunten om de kwaliteit voor de reiziger te optimaliseren. NEA heeft daarom, in samenwerking met inno-V adviseurs Ronald Ruchti en Han van der Wal, het initiatief genomen tot oprichting van de 'Vervoermonitor'. Met de Vervoermonitor worden op een neutrale, objectieve en nauwkeurige wijze de prestaties van de vervoerder gemeten. De resultaten vormen een onbetwistbare basis voor de vergelijking met de afspraken zoals vastgelegd in het contract tussen de opdrachtgevende overheid en de vervoerder. Met de Vervoermonitor worden zaken zoals stiptheid, klanttevredenheid, aantal reizigers en kwaliteit wagenpark gemeten en in overzichtelijke rapportages en via de website aan betrokken partijen gepresenteerd. Dankzij de Vervoermonitor kunnen de opdrachtgevers en vervoerders weer constructief samenwerken aan beter vervoer voor de reiziger en gaat er geen energie verloren aan interpretatie van de feiten.

Voor meer informatie over de Vervoermonitor kunt u contact opnemen met Bert Schepers (openbaar vervoer), bsc@nea.nl en Dammis van 't Zelfde (kleinschalig vervoer), dze@nea.nl.

WORKSHOP Goederenvervoer en Ruimtelijke Ontwikkeling in de Randstad

Op donderdag 27 augustus heeft in het Panteia-kantoor in Zoetermeer een workshop plaatsgevonden met de titel "Gevolgen van de groei van het goederenvervoer en containerstromen voor de Ruimtelijke Ontwikkeling in de Randstad". De workshop werd bezocht door beleidsmakers, onderzoekers, adviseurs en vertegenwoordigers uit de sector en het bedrijfsleven. De deelnemers hebben gezamenlijk gediscussieerd over de toekomst van de bereikbaarheid in de Randstad en de gevolgen voor de Ruimtelijke Ordening. De aanleiding voor de workshop was de studie "Onderzoek effecten ontwikkeling Containerstromen op de Randstad" die NEA begin 2009 heeft afgerond in opdracht van GOVERA. Hierin werd geconstateerd dat de groei van de containeroverslag in de Rotterdamse haven nu weliswaar een forse terugval laat zien - zoals ook wordt ondersteund door de Korte Termijn Voorspeller voor het derde kwartaal - maar dat voor 2030 nog steeds 30 miljoen TEU op de rol staat wanneer de Maasvlakte 2 op volle toeren draait. Uit de statistieken die in het onderzoek gebruikt zijn blijkt dat in 2006 43% van de containers die in de Nederlandse havens zijn overgeslagen een rit binnen de Randstad maakt (mede als gevolg van havenintern transport voor laden en lossen). Dat heeft natuurlijk aanzienlijke consequenties voor de Randstad, zowel voor de belasting op de infrastructuur als het benodigde ruimtegebruik voor terminals en logistieke bedrijventerreinen. Op vele plekken in het netwerk zullen in de komende 10-15 jaar aanzienlijke problemen ontstaan op het hoofdwegennet. Op basis van de onderzoeksresultaten zijn adviezen geformuleerd ten aanzien van het stimuleren van samenwerking in de keten, het garanderen van beschikbare capaciteit op de infrastructuur in het achterland en stimulering van technologische en logistieke innovaties. De aanwezigen onderschreven de conclusies en aanbevelingen, maar benadrukten ook het belang van het opstellen van een samenhangende visie op het goederenvervoer in de Randstad waarin de effecten op de ruimtelijke ordening helder worden.

Het rapport 'Goederenuitgiftepunten als alternatief voor thuisbezorging' is op te vragen bij GOVERA (www.govera.nl). De presentatie is te downloaden via de website van NEA (www.nea.nl). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jarl Schoemaker, jsc@nea.nl.

NEA ondersteunt Surinaamse transport- en infrastructuursector

Op 1 juni 2009 is NEA gestart met het door de EU gefinancierde project "Institutional Strengthening of the Transport Sector" in Suriname. Doel van het 2,5-jarige project is het verbeteren van de toegankelijkheid en de mobiliteit binnen de Surinaamse samenleving en het verbeteren van de transportdiensten. Tijdens de eerste fase van het project zal, in samenwerking met de betrokken ministeries en het bedrijfsleven, het transportbeleid worden geformuleerd en een 'Masterplan Transport en Infrastructuur' worden vastgesteld. Daarbij gaat het er ook om beleidsmakers te doordringen van het belang van transport en infrastructuur voor de sociaal-economische ontwikkeling van Suriname.

Tijdens de tweede fase van het project zullen betrokken ministeries en gerelateerde instanties worden geassisteerd bij de implementatie van het transportbeleid.

Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn:

- de regionale integratie van Suriname, en het verbeteren van transportverbindingen met andere landen, vooral de landen in de regio
- de organisatie van human resource-ontwikkeling binnen de luchtvaartsector
- promotie en organisatie van de binnenvaart
- verkeersregulering
- onderhoud en beheer van wegen
- uitbestedingen van infrastructurele werken en contractmanagement
- verkeersveiligheid
- publiek-private samenwerking

Het project wordt uitgevoerd door NEA in samenwerking met het Scheepvaart en Transport College en het Duitse consultancybureau GOPA. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Klaas Westerkamp, kwe@nea.nl.

Duurzaam ondernemen hoger op de agenda

Brancheorganisaties hebben onder andere tot taak om de effecten van een veranderende maatschappij te vertalen naar marktkansen en risico's voor hun achterban. Door de zorgen rond klimaatverandering, de toenemende schaarste van grondstoffen en energie, wordt het feitelijk handelen van marktpartijen meer en meer beïnvloed door vraagstukken rond duurzaamheid. Zeker op de wat langere termijn bezien. De kredietcrisis lijkt daar weinig verandering in aan te brengen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek van een van NEA's zusterbedrijven EIM, samen met BECO onder 2.000 MKB-bedrijven. Uit dit onderzoek komt ook naar voren dat slechts 3-6% van deze bedrijven de kansen ziet en benut. De brancheorganisatie kan een belangrijke rol vervullen om dit percentage te laten toenemen. Door veel brancheorganisaties is de afgelopen jaren al veel ondernomen op het gebied van duurzaamheid, maar er wordt nog relatief weinig gemeten. De branchemonitor 'Duurzaam Ondernemen' kan hierbij helpen. Het is een sectorspecifiek meetinstrument om duurzaam ondernemen hoger op de agenda van bedrijven te krijgen. Het instrument meet de stand van zaken en levert een beleidsrapportage voor de branche, die inzicht biedt in de kansen en agendapunten voor de komende tijd. Deze rapportage is relevant voor contacten met beleidsmakers, kan dienen als nulmeting en geeft input voor het stellen van prioriteiten en het bepalen van de strategie.

NEA ontwikkelt in opdracht van het Innovatieprogramma Duurzame Logistiek twee instrumenten. Samen met CE ontwikkelde NEA in 2008 de CO2-meetlat. Deze meetlat is geadopteerd door KNV, TLN en EVO en is een eerste stap op weg naar verduurzaming van de transport- en logistieke sector. De meetlat draagt bij aan een verdere bewustwording, maakt het mogelijk om de ontwikkeling van de CO2-uitstoot jaar na jaar te monitoren en de resultaten te vergelijken met het gemiddelde van deelnemende branchegenoten. Dit jaar wordt DUET (DUurzaam en Efficiënt Transport) ook nog gelanceerd. Met dit instrument kunnen bedrijven uit de sector met behulp van een eenvoudige scan op diverse bedrijfsonderdelen aantonen hoe duurzaamheid in hun bedrijfsvoering is geïntegreerd.

Voor meer informatie en de mogelijkheden voor uw brancheorganisatie: Françoise van den Broek (NEA), fbr@nea.nl en Coen Bertens (EIM), cbe@eim.nl.

Nieuwe rapporten

Korte-termijnvoorspellingen goederenvervoer;
derde kwartaal 2009

Rentabiliteit van transport- en logistiekbedrijven actief in het grensoverschrijdend beroepsgoederenvervoer over de weg 2008 en verwachtingen voor 2009

Rentabiliteit van transport- en logistiekbedrijven actief in het binnenlands beroepsgoederenvervoer over de weg 2008 en verwachtingen voor 2009

Korte-termijnontwikkelingen bij transport- en logistiekbedrijven actief in binnenlands beroepsgoederenvervoer over de weg;
2e kwartaal 2009

Korte-termijnontwikkelingen bij transport- en logistiekbedrijven actief in grensoverschrijdend beroepsgoederenvervoer over de weg;
2e kwartaal 2009

Kostencalculaties in het beroepsgoederenvervoer over de weg – prijspeil 1-7-2009 -

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Georgette de Jong, gjo@nea.nl | telnr. 079 322 23 06.

COLOFON

NEA Nieuws is een kwartaaluitgave van NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V., Postbus 276, 2700 AG te Zoetermeer. Deze nieuwsbrief verschijnt in het Nederlands en Engels en wordt verstuurd aan de relaties van NEA. Voor meer informatie over de inhoud kunt u contact opnemen met de afdeling Communicatie van NEA, tel. 079 322 22 35, e-mail: neanews@nea.nl

NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V. is een onafhankelijk kennisinstituut, werkzaam op het gebied van verkeer, vervoer, infrastructuur en logistiek. De activiteiten zijn gericht op onderzoek en onderzoekgebaseerde advisering en onderwijs en training in binnen- en buitenland. Het werkterrein van NEA omvat zowel het personen- als het goederenvervoer en de bijbehorende infrastructuur.

© NEA
Niets in deze uitgave mag op enigerlei wijze gekopieerd en vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van NEA Transportonderzoek en -opleiding B.V.

ISSN: 1875-421X